

การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน
คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

BUDDHIST ETHICS APPLICATION FOR PROMOTING ADMINISTRATION OF
NATIONAL BROADCASTING AND TELECOMMUNICATIONS COMMISSION

นนริญา พงษ์ไพโรจน์^{1*}, ทัศนกรรณ์ แก่นท้าว¹, รัฐพล เย็นใจมา¹

Nonriya Phongphairot^{1*}, Hatthakorn Kaentao¹, Rattapon Yenjaima¹

*Corresponding Author E-mail: Nonriya2533@gmail.com

Received March 27, 2026; Revised May 12, 2026; Accepted June 9, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธ 4 กับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. 3. นำเสนอการประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. การวิจัยดำเนินการแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 คน เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ 0.961 และนำผลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนาประกอบการถดถอยพหุคูณ และวิจัยเชิงคุณภาพสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน ที่ได้เลือกแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยทุกด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามค่าเฉลี่ยพบว่า ด้านบังคับบัญชาสั่งการอยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการประสานงาน และด้านการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธ 4 กับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกภาพรวมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹ Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

($R = .788^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิริยพละ ด้านปัญญาพละ ด้านอนวัชชพละ และด้านสังคหพละ ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และ 3. ผู้วิจัยได้นำหลักพละ 4 เข้ามาการประยุกต์ใช้กับหลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. โดยมาปรับปรุงการทำงานโดยมีการวางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปี กำหนดกรอบอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานของส่วนงานแบ่งโครงสร้างการบริหารงานภายใน กำหนดลำดับชั้นการบังคับบัญชาสั่งการ กำหนดอำนาจหน้าที่ และการกระจายอำนาจตามภารกิจของงาน มีการประสานงานระหว่างส่วนงานภายในและองค์กรต่าง ๆ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการควบคุมคุณภาพการดำเนินงาน

คำสำคัญ: หลักพละ4; พุทธจริยธรรม; การบริหารภาครัฐ สำนักงาน กสทช.

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the level of management within the Office of the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC); 2. To examine the relationship between the Four Bala and NBTC management; and 3. To propose the application of Buddhist ethics to enhance NBTC management, conducted by the mixed-methods research. The quantitative research, data were collected from 99 samples using a questionnaire with a total reliability coefficient of 0.96 and analyzed using descriptive statistics and multiple regression. The qualitative research, data were collected by in-depth interviewing 9 key informants who were monks and laypersons purposefully selected. Data were analyzed by systematic content descriptive interpretation.

The results of the study were as follows: 1. The overall administration of the NBTC Office was found to be at a moderate level ($\bar{X} = 3.09$) When considered by individual aspects, it was found that command and direction were rated at a high level. Planning, organizing, coordination, and control were rated at moderate levels, respectively. 2. The relationship between the Four Bala 4 and the administration of the NBTC Office showed an overall positive correlation at a moderate level ($R = .788^{**}$), statistically significant at the 0.01 level. Individually,

Viriya-Bala, Panna-Bala), Anavajja-Bala, Sangaha-Bala, all demonstrated a moderate positive correlation in every aspect. 3. The researcher proposed the application of Buddhist ethics, Bala 4 to enhance NBTC management by improving work processes. This included strategic and annual operational planning, defining frameworks for organizational authority, structuring internal management, and establishing a clear hierarchy of command and decentralization based on mission requirements. Furthermore, it involved fostering coordination between internal departments and external organizations, alongside monitoring and evaluating performance through rigorous quality control.

Keywords: Bala 4, Buddhist Ethics, Public Administration, Office of the NBTC

บทนำ

สำนักงาน กสทช. ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการสำนักงาน กสทช. ประจำปี ภายใต้แผนยุทธศาสตร์สำนักงาน กสทช. ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565 – 2570) ขึ้น เพื่อให้มีการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การถ่ายทอดนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ และส่วนที่ 2 แผนปฏิบัติการสำนักงาน กสทช. ประจำปี ซึ่งได้กำหนดแผนงาน งาน / โครงการตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565 – 2570) งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และส่วนที่ 3 การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทุกหน่วยงานภายในสำนักงาน กสทช. ร่วมกันขับเคลื่อนให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงและธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2567) ตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน กสทช. ตามมาตรา 56 และมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม “สำนักงาน กสทช.” เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและเป็นรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2567)

อย่างไรก็ตาม หลักในการบริหารองค์กรที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาศึกษาเพื่อให้องค์กรได้มีการนำผลการวิจัยในครั้งนี้มาปรับใช้ในการบริหาร โดยมีการนำหลักธรรมที่มีความเหมาะสมมาพัฒนาองค์กรร่วมกัน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำ

หลักพละ 4 ปัญญาพละ วิริยพละ อนวัชชพละ สังคหพละ (อง.นวก. (ไทย) 23/15/5.) มาประยุกต์ไว้ดังนี้ การนำหลักธรรมคำสอนพระพุทธศาสนาเพื่อนำมาส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. การบูรณาการหลักพละ 4 ในการบริหารงานโดยมีคำสอนที่สามารถนำมาบูรณาการในการบริหารงานองค์กร ให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ปัญญาพละ กำลังคือปัญญา กำลังหรือพลังผู้บริหารควรมีความรู้และมีความสามารถในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป วิริยพละ กำลังคือความเพียร ไม่เป็นคนที่มีความเกียจคร้าน มีความพยายาม มีความอดทนสูง มุ่งมั่นตั้งใจทำงาน อดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยและความยากลำบาก อดทนต่อคำพูด อดทนต่อความเจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ อนวัชชพละ กำลังคือกรรมที่ไม่มีโทษการทำงานโดยซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติงานให้เจริญก้าวหน้า และนำผู้ใต้บังคับบัญชาไปสู่เป้าหมายที่ประสบผลสำเร็จได้ สังคหพละ กำลังคือการสงเคราะห์ เป็นการบริหารงานที่อาศัยคนอื่นปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ เป็นผู้นำที่สามารถนำพาเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้ไปในทิศทางเดียวกันได้ (พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภาทวโส, 2566)

การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเข้ามาพัฒนาองค์กร อาจจะไม่เพียงพอกับองค์กรที่มีขนาดใหญ่และมีการบริหารงานตามลำดับขั้นบัญชาได้ โดยมีการนำหลักในการบริหารองค์กรมาพัฒนา ตามขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพภายในองค์กร และเพิ่มกระบวนการจัดการองค์กรให้เป็นระบบ (Fayol H., 1949)

ด้วยเหตุผลและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจนำหลักพละ 4 มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารสำนักงาน กสทช. โดยมีการวางแผนเค้าโครงสร้างของกิจกรรมหรือเป็นการเตรียมการก่อนลงมือทำงาน เพื่อสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางแผนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การจัดการองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์กร พิจารณาคนให้เหมาะสมกับงาน โดยแบ่งงานเป็นสำนัก สายงาน หรือแบ่งการดูแลไปตามภูมิภาค การบังคับบัญชาสั่งการ การจัดองค์กรตลอดจนจัดโครงสร้างการทำงาน มีผู้บังคับบัญชาสั่งการ มอบหมายงาน และกระตุ้นให้พนักงานทำงาน การประสานงาน การกำกับให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ทำให้ทุกฝ่ายในองค์กรทำงานอย่างสอดคล้องกัน อำนวยให้เกิดการทำงานที่ราบรื่น เพื่อให้สำเร็จตามที่วางไว้การควบคุม การกำกับตลอดจนบริหารจัดการทุกอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปตามแผนที่วางไว้ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการการทำงานให้เป็นไปตามแผน (Harold Karold and Heing Weihrich, 1998)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช.
2. เพื่อศึกษาหลักผล 4 กับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช.
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช.

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยโดยใช้แบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือพนักงานระดับปฏิบัติการ สำนักอำนวยการกลาง สถาบันวิทยากร สำนักพัสดุและบริหารทรัพย์สิน จำนวน 131 คน (สำนักงาน กสทช., Yellow Page สำนักงาน กสทช., 2567)

2.2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 ตัวอย่าง โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนาหรือนักวิชาการ จำนวน 2 รูป ผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์หรือนักวิชาการ จำนวน 3 คน ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงาน กสทช. จำนวน 2 คน ผู้บริหารระดับกลางของสำนักงาน กสทช. จำนวน 2 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือหลัก ออกแบบตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักผล 4 กับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกับกลุ่มจริง พบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.961

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างจำนวน 99 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติอนุมานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผ่านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและศึกษาภาคสนามโดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานของสำนักงาน กสทช. โดยภาพรวม

ที่	การบริหารงานของสำนักงาน กสทช.	ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านการวางแผน	3.13	0.68	ปานกลาง
2.	ด้านการจัดองค์กร	3.11	0.73	ปานกลาง
3.	ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ	3.80	0.65	มาก
4.	ด้านการประสานงาน	3.10	0.68	ปานกลาง
5.	ด้านการควบคุม	3.03	0.66	ปานกลาง
ภาพรวมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช.		3.09	0.62	ปานกลาง

จากตารางข้อที่ 1 พบว่า การบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ในภาพรวม เฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบังคับบัญชาสั่งการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.65) รองลงมา ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.68) ด้านการจัดองค์กร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.73) ด้านการประสานงาน

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.67) และด้านการควบคุม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักผล 4 กับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักผล 4 กับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช.

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	การบริหารงานของสำนักงาน กสทช.	ตัวแปรตาม				
		ด้านการวางแผน	ด้านการจัดการ	ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ	ด้านการประสานงาน	ด้านการควบคุม
ตัวแปรต้น						
หลักผล 4	.788**	.723**	.726**	.705**	.665**	.760**
ปัญญาพละ (กำลังคือปัญญา)	.740**	.684**	.672**	.659**	.631**	.715**
วิริยพละ (กำลังคือความเพียร)	.781**	.670**	.657**	.663**	.602**	.670**
อนวัชพละ (กำลังคือกรรมที่ไม่มีโทษ)	.708**	.647**	.615**	.619**	.635**	.708**
สังคหพละ (กำลังคือการสงเคราะห์)	.682**	.613**	.679**	.614**	.536**	.653**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักผล 4 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบุคลากรของสำนักงาน กสทช. มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($R = .788^{**}$, $p < 0.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัญญาพละ กำลังคือปัญญา มีค่าสูงกว่าด้านวิริยพละ กำลังคือความเพียร ด้านอนวัชพละ กำลังคือกรรมที่ไม่มีโทษ และด้านสังคหพละ กำลังคือการสงเคราะห์ มีค่าสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ดังนี้ โดยนำหลักผล 4 มาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. มีรายละเอียดดังนี้ 1. ด้านการวางแผน มีการวางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปี การบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ มีการประชุมหรือมีการนัดหมายพูดคุยของผู้บริหาร มีการรายงานผลการดำเนินการอย่าง

ต่อเนื่อง 2. ด้านการจัดการองค์กร โดยมีการกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงาน มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานภายใน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน ให้ความสำคัญกับจริยธรรมในการทำงาน 3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ โดยมีการกำหนดลำดับชั้นการบังคับบัญชาสั่งการ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ระเบียบ และการกระจายอำนาจตามภารกิจของงาน มีการควบคุมขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน บุคลากรภายในองค์กรสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดี 4. ด้านการประสานงาน โดยมีการประสานงานระหว่างส่วนงานภายในสำนักงาน มีการประสานงานอย่างเป็นระบบกับองค์กรต่าง ๆ มีขั้นตอนการประสานงานอย่างเป็นระบบ บุคลากรมีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน 5. ด้านการควบคุม โดยมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการควบคุมคุณภาพการดำเนินงานของสำนักงาน มีการกำกับดูแลมาตรฐานการให้บริการของสำนักงาน มีการควบคุมการปฏิบัติตามกฎและระเบียบ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในลำดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ ด้านการบังคับบัญชาสั่งการของสำนักงาน กสทช. ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า มีการกำหนดลำดับชั้นการบังคับบัญชาสั่งการมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ระเบียบ และการกระจายอำนาจตามภารกิจของงาน มีการควบคุมขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนบุคลากรภายในองค์กรสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดีมีทิศทางเดียวกัน อยู่ในลำดับปานกลาง 4 ข้อ คือ ด้านการวางแผน โดยมีการวางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปี การวางแผนของการบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ มีการประชุมหรือมีการนัดหมายพูดคุยของผู้บริหาร มีการรายงานผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดองค์กร โดยมีการกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงาน มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานภายใน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน ให้ความสำคัญกับจริยธรรมในการทำงาน ด้านการประสานงาน โดยมีการประสานงานระหว่างส่วนงานภายในสำนักงาน และการประสานงานอย่างเป็นระบบกับองค์กรต่าง ๆ มีขั้นตอนการประสานงานอย่างเป็นระบบ บุคลากรมีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน และ ด้านการควบคุม มีการควบคุมคุณภาพการดำเนินงานของสำนักงาน มีการกำกับดูแลมาตรฐานการให้บริการของสำนักงาน มีการควบคุมการปฏิบัติตามกฎและระเบียบ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระพงษ์ศักดิ์ สนตมโน (เกษวงค์รอด) (2564) พบว่า การปฏิบัติงานนำองค์กรไปสู่

เป้าหมายซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ได้แก่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อให้งานได้ผล คนเป็นสุข ประกอบด้วย 1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ได้แก่ บุคลากรมีการทำงานอย่างตั้งใจและมุ่งมั่นเพื่อให้ผลการ ทำงานเป็นไปตามเป้าหมาย 2. การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ได้แก่ บุคลากรมีการยึดมั่นในหลักการจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และจรรยาบรรณข้าราชการ 3. ความเข้าใจในระบบองค์กรและระบบงาน ได้แก่ บุคลากรมีการเข้าใจโครงสร้างองค์กร 4. การบริการที่เป็นเลิศ ได้แก่ บุคลากรมีการบริการอย่างใส่ใจและทุ่มเท เพื่อให้ผู้เข้ารับใช้บริหารมีความประทับใจ 5. การทำงานเป็นทีม ได้แก่ บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เอื้อเฟื้อ แบ่งปันช่วยเหลือ ผู้อื่นเสมอทำให้การปฏิบัติงานเป็นทีมในองค์กรประสบความสำเร็จ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพละ 4 กับการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. หลักพละ 4 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบุคลากรของสำนักงาน กสทช. ในระดับปานกลาง ($R = .788^{**}$, $p < 0.01$) แสดงให้เห็นว่าด้านวิริยพละ กำลังคือความเพียร ($R = .781^{**}$) มีค่าสูงกว่า ด้านปัญญาพละ (กำลังคือปัญญา) ($R = .740^{**}$) ด้านอนวัชพละ กำลังคือกรรมที่ไม่มีโทษ ($R = .708^{**}$) ด้านสังคหพละ กำลังคือการสงเคราะห์ ($R = .682^{**}$) มีค่าสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการอนุชา ฐานุตตลาโภ (2566) ที่พบว่าการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานตามหลักพละ 4 ของบุคลากรในทางพระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ต้องรับฟังปัญหาและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี คือ หลักพละ 4 ซึ่งเป็นหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ว่าด้วยธรรม มีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ ประกอบด้วย 1. ปัญญาพละ 2. วิริยพละ 3. อนวัชพละ 4. สังคหพละ อย่างไรก็ตามการประยุกต์การการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นฐานข้อมูลและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มศักยภาพในการจัดบริการให้ประชาชนสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ ในเวลาหลายปีที่ผ่านมาพบว่า มีปัญหาหลายด้านที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ จะส่งผลให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพล่าช้าและเกิดความเสียหายต่อองค์กร

3. ผลวิจัยพบว่าการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. เป็นผลที่เกิดจากประยุกต์เข้ากับหลักพละ 4 มาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1. ปัญญาพละ กำลังคือปัญญา โดยมีการปรับปรุงและกระบวนการทำงาน และนำหลักปัญญามาปฏิบัติหน้าที่การจัดอบรมหลักสูตรที่เป็น

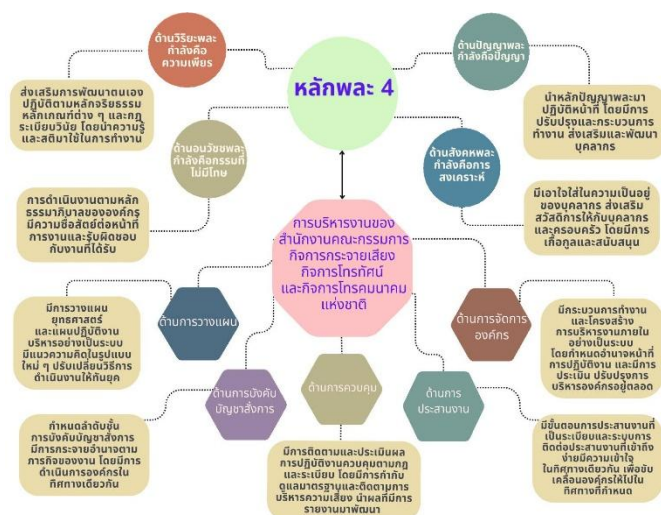

ประโยชน์ให้แก่บุคลากร ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร 2. วิริยะพละ กำลังคือความเพียร โดยส่งเสริมการพัฒนาตนเอง และการปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินผล 3. อนวัชชพละ กำลังคือกรรมที่ไม่มีโทษ โดยการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กร มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและสำนักงานปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใสในการทำงาน 4. สังคหพละ กำลังคือการสงเคราะห์ โดยดำเนินการโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ส่งเสริมสวัสดิการให้กับบุคลากรและครอบครัว มีการสนับสนุนงานกันระหว่างองค์กร มีการเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของบุคลากร การบริหารงานของสำนักงาน กสทช. มี 5 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1. ด้านการวางแผน โดยมีการวางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปี การวางแผนของการบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ มีการประชุมหรือมีการนัดหมายพูดคุยของผู้บริหาร มีการรายงานผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 2. ด้านการจัดการองค์กร โดยมีการกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงาน มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานภายใน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน ให้ความสำคัญกับจริยธรรมในการทำงาน 3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ โดยมีการกำหนดลำดับชั้นการบังคับบัญชาสั่งการ กำหนดอำนาจหน้าที่ระเบียบ และการกระจายอำนาจตามภารกิจของงาน มีการควบคุมขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน บุคลากรภายในองค์กรสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดีมีทิศทางเดียวกัน 4. ด้านการประสานงาน โดยมีการประสานงานอย่างเป็นระบบ ระหว่างส่วนงานภายในสำนักงาน และองค์กรต่าง ๆ บุคลากรมีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน 5. ด้านการควบคุม โดยมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการควบคุมคุณภาพการดำเนินงานของสำนักงาน มีการกำกับดูแลมาตรฐานการให้บริการของสำนักงาน มีการควบคุมการปฏิบัติตามกฎและระเบียบ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูใบฎีกาเชมปัตต์ สุทธิธมโม (พิชญกิตติกุล) (2564) พบว่า มีแนวทางการบริหารการพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1. การบริหารการพัฒนาด้านนโยบาย มีการส่งเสริมและการสนับสนุนเพื่อการทำงานที่ชัดเจนและเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน โดยยึดมั่นตามนโยบายตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ 2. การบริหารการพัฒนาด้านแผนงาน โดยมีความคิดแบบองค์รวมเพื่อค้นหาวิธีการที่สอดคล้องกับงาน เพื่อนำมาพัฒนาตนเองและองค์กร 3. การบริหารการพัฒนาให้มีการฝึกฝนบุคลากรองค์กรมีความสามารถในการปรับตัวให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีที่จะมาสนับสนุนให้เกิดการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ และสามารถทำให้งานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการแนวทางทั้ง 3 ข้อนั้นต้องมีหลักพละ 4 มาเป็นส่วนประกอบในแนวทางพัฒนา ดังนี้ 1. ปัญญาพละ

ความรู้ ความฉลาด เป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ 2. วิริยะพล ความเพียร ความขยัน มีความขยันมุ่งมั่นทุ่มเทการพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม และตัวบุคลากรองค์กรเองก็ต้องให้ความสนใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติตระหนักความเชื่อ จึงจะเกิดความทุ่มเท 3. อนุวัชพล ความสุจริตหรือกำลังความบริสุทธิ์ การบริหาร และการพัฒนาด้วยพลังความสุจริต 4. สังคหพล การสงเคราะห์ การมีมนุษยสัมพันธ์เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยทำจิตใจให้มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยตามกระบวนการครบทุกขั้นตอนแล้ว จึงได้นำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากข้อมูลการวิจัย

จากแผนภาพก็จะเห็นได้ว่ามีสาระสำคัญอยู่ใจกลาง 2 ส่วน คือ 1. ส่วนเหตุผล ซึ่งส่วนเหตุผลจะเป็นปัจจัยสำคัญให้เกิดหลักการที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานบริหารงานของสำนักงาน กสทช. หลักเหตุผล ได้แก่ หลักผล 4 ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการส่งเสริมการบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ประกอบด้วย ปัญญาพล กำลังคือปัญญา แนวทางคือมีการปรับปรุงและกระบวนการทำงาน การนำหลักปัญญามาปฏิบัติหน้าที่ วิริยะพล กำลังคือความเพียร ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย ส่งเสริม

การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม อนุวัชชพละ กำลังคือกรรมที่ไม่มีโทษ การดำเนินงานตามหลักธรรมมาภิบาลขององค์กร มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและสำนักงาน สังคหพละ กำลังคือการสงเคราะห์ แนวทางคือ ดำเนินการโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ส่งเสริมสวัสดิการให้กับบุคลากรและครอบครัว 2. ส่วนของการบริหารงานซึ่งเป็นผลจากการบริหารจัดการมาเป็นข้อกำหนดในการนำเข้ามาเพื่อประยุกต์กับการทำงาน ซึ่งจะส่งผลดีให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านการวางแผนที่มากยิ่งขึ้น โดนมีการวางแผน ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปี การวางแผนของการบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการองค์กร โดยมีการกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงาน มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานภายใน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ โดยมีการกำหนดลำดับชั้นการบังคับบัญชาสั่งการ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ระเบียบ และการกระจายอำนาจตามภารกิจของงาน ด้านการประสานงาน โดยมีการประสานงานระหว่างส่วนงานภายในสำนักงาน มีขั้นตอนการประสานงานอย่างเป็นระบบ บุคลากรมีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน ด้านการควบคุม โดยมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการควบคุมคุณภาพการดำเนินงานของสำนักงาน มีการกำกับดูแลมาตรฐานการให้บริการของสำนักงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การบริหารงานภายในสำนักงาน กสทช. ควรนำหลักพุทธธรรมมาพัฒนากับการให้บริการสาธารณะ โดยการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการให้บริการมาส่งเสริมสร้างความโปร่งใสต่อองค์กร ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรภายในสำนักงาน กสทช. ให้มีชัดเจน ตามกรอบระเบียบพัฒนามูลนิธิฯ
2. การบริหารงานของสำนักงาน กสทช. ควรมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือองค์กรภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการจัดการคลื่นความถี่ การจัดสรรประมูลหรืออนุญาต การกำกับดูแล เพื่อให้ประชาชนได้รับประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. แนวทางการพัฒนามูลนิธิฯด้วยหลักพุทธธรรมจริยธรรมโดยมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่บุคลากรของสำนักงาน กสทช. โดยเน้นเรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านจริยธรรมสอดแทรกหลักธรรมในกระบวนการพัฒนามูลนิธิฯ

2. แนวทางการใช้หลักธรรมเพื่อกำกับนโยบายตามแผนพัฒนาบุคลากรสำนักงาน กสทช. มีการกำหนดเป้าหมายของสำนักงานให้มีความชัดเจนและการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการดำเนินงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปการขยายขอบเขตของการศึกษาการประยุกต์หลัก พุทธจริยธรรมในระดับ สายงานเฉพาะทางด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคล การ จัดสรรคลื่นความถี่ การคุ้มครองผู้บริโภค หรือการวิจัยเชิงเปรียบเทียบกับหน่วยงานรัฐ อีกระ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) , สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) , คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงพุทธจริยธรรมวิจัยเชิงพัฒนาเพื่อออกแบบ โมเดลการบริหารงานตามหลักพุทธจริยธรรมในองค์กรกำกับดูแล หรือการนำหลักพุทธ จริยธรรมมาใส่ในแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร หรือแนวทางการดำเนินงานของแต่ละภาคส่วนงาน

เอกสารอ้างอิง

- พระครูใบฎีกาเชมปต์ สุธธิมโม (พิชญกิตติกุล). (2564). *การบริหารการพัฒนาตาม แนวทางของหลักพละ 4 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัด สุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภาทวโส. (2566). การบูรณาการหลักพละ 4 ในการบริหารงานองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 6(1), 185–198.
- พระพงษ์ศักดิ์ สนตมโน (เกษวงค์รอด). (2564). *พุทธธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลในจังหวัดสระแก้ว* (ดุขนิพนธ์ปรัชญาดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการอนุชา ฐานุตตลาโก. (2566). การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานตามหลักพละ 4 ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 6(4), 15-28.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- สำนักงาน กสทช. (2567). *Yellow Page สำนักงาน กสทช.* สืบค้น 15 สิงหาคม 2567, จาก <https://intranet.nbt.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2567). แผนปฏิบัติการ สำนักงาน กสทช. ประจำปี 2567. ใน สำนักยุทธศาสตร์และการงบประมาณ, *แผนยุทธศาสตร์สำนักงาน กสทช. ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565 – 2570)*. (น. 48). กรุงเทพฯ: สำนักงาน กสทช.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2567). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580*. ใน คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. 8–13. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- Fayol, H. (1949). *General and Industrial Management*. London: Pitman Publishing.
- Harold Karold and Heing Weirich, (1998). *Management*. Singapore: Mc Graw - Hill Book Company.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.